

BOSNA I HERCEGOVINA
Konkurencijsko vijeće

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
Конкуренцијски савјет

Рјешење

**Пријава намјере концентрације привредног субјекта КЛАС д.д. Сарајево и
привредног субјекта СПРИНД д.д. Сарајево**

Сарајево
Април 2009. године

Број: 01-06-26-033-65-П/08
Сарајево, 6. априла 2009. године

На основу члана 25. став (1) тачка е), члана 42. став (1) тачка д), а у вези са чл. 12., 14., 16., 17. и 18. Закона о конкуренцији («Службени гласник БиХ», бр. 48/05 и 76/07), рјешавајући по Пријави намјере концентрације привредног субјекта Привредно друштво за прераду житарица, брашна, производња прехранбених и кондиторских производа, угоститељство и туризам, спољњу трговину и трговину на велико и мало Клас д.д. Сарајево, Паромлинска 43, 71000 Сарајево, и привредног субјекта СПРИНД Сарајевска прехранбена индустрија, д.д. Рајловац, Рајловачка цеста бб, 71000 Сарајево, запримљеној дана 12. августа 2008. године под бројем: 01-06-26-033-П/08, Конкurreнџијски савјет, на 86. (осамдесетшестој) сједници одржаној дана 6. и 8. априла 2009. године, је донио

Р Ј Е Ш Е Њ Е

1. Оцјењује се недопуштеном концентрација на тржишту пекарских производа (хљеба и пецива) и полуготових јела на бази тијеста у Кантону Сарајево, која ће настати припајањем привредног субјекта СПРИНД Сарајевска прехранбена индустрија, д.д. Рајловац, Рајловачка цеста бб, 71000 Сарајево, Привредном субјекту Привредно друштво за прераду житарица, брашна, производњу прехранбених и кондиторских производа, угоститељство и туризам, спољњу трговину и трговину на велико и мало Клас д.д. Сарајево, Паромлинска 43, 71000 Сарајево.
2. Изриче се новчана казна од 15.000,00 КМ Привредном субјекту Привредно друштво за прераду житарица, брашна, производња прехранбених и кондиторских производа, угоститељство и туризам, спољњу трговину и трговину на велико и мало Клас д.д. Сарајево, Паромлинска 43, 71000 Сарајево, и овлаштеној особи г-дину Вахиду Пашовићу, директору привредног субјекта Привредно друштво за прераду житарица, брашна, производња прехранбених и кондиторских производа, угоститељство и туризам, спољњу трговину и трговину на велико и мало Клас д.д. Сарајево Паромлинска 43, 71000 Сарајево, у износу од 5.000,00 КМ, ради достављања нетачних и погрешних информација у поступку оцјене концентрације, које су дужни платити у временском року од 8 (осам) дана, од дана пријема овога Рјешења.
3. Ово Рјешење је коначно и биће објављено у «Службеном гласнику БиХ», службеним гласницима ентитета и Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине.

Образложење

Конкurreнџијски савјет је запримио, дана 12. августа 2008. године под бројем: 01-06-26-033-8-П/08, Пријаву намјере концентрације (у даљем тексту: Пријава) привредног субјекта Привредно друштво за прераду житарица, брашна, производња прехранбених и

кондиторских производа, угоститељство и туризам, спољњу трговину и трговину на велико и мало Клас д.д. Сарајево, Паромлинска 43, 71000 Сарајево (у даљем тексту: Подносилац пријаве или Клас д.д. Сарајево), заступану по Мехмедалији Загорицу, дипломираном правнику (запосленик у Привредном субјекту Клас д.д. Сарајево), којом намјерава припојити привредни субјект СПРИНД Сарајевска прехрамбена индустрија, д.д. Рајловац, Рајловачка цеста бб, 71000 Сарајево (у даљем тексту: СПРИНД д.д. Сарајево).

Конкурентијски савјет увидом у поднесену Пријаву је утврдио да није потпуна и комплетна, у смислу члана 30. став (1) Закона о конкуренцији (у даљем тексту: Закон) и чл. 8., 9. и 10. Одлуке о начину подношења пријаве и критерија за оцјену концентрација привредних субјеката («Службени гласник БиХ», број 95/06), те је затражио допуна исте, у складу са чланом 31. истог Закона (акт број: 01-06-26-033-1-П/08 дана 16. септембра 2008. године; број: 01-06-26-033-9-П/08 дана 7. октобра 2008. године; број: 01-06-26-033-20-П/08 дана 20. октобра 2008. године; број: 01-06-26-033-27-П/08 дана 5. новембра 2008. године; број: 01-06-26-033-36-П/08 дана 2. децембра 2008. године).

Подносилац пријаве, у смислу члана 31. став (2) Закона, је затражио продужење рока за комплетирање Пријаве (поднесак број: 01-06-26-033-2-П/08 дана 22. септембра 2008. године; број: 01-06-26-033-28-П/08 дана 12. новембра 2008. године; број: 01-06-26-033-42-П/08 дана 10. децембра 2008. године). Конкурентијски савјет је размотрио поднесене захтјеве и одобрило продужење рока за достављање тражене документације (акт број: 01-06-26-033-3-П/08 дана 22. септембра 2008. године; број: 01-06-26-033-29-П/08 дана 13. новембра 2008. године; број: 01-06-26-033-43-П/08 дана 10. децембра 2008. године).

Подносилац пријаве у складу са захтјевом Конкурентијског савјета у неколико поднесака је допунио Пријаву траженом документацијом (поднесак број: 01-06-26-033-8-П/08 дана 7. октобра 2008. године; број: 01-06-26-033-14-П/08 дана 16. октобра 2008. године; број: 01-06-26-033-22-П/08 дана 27. октобра 2008. године; број: 01-06-26-033-35-П/08 дана 1. децембра 2008. године; број: 01-06-26-033-45-П/08 дана 26. децембра 2008. године).

По пријему тражене документације Конкурентијски савјет је утврдио Пријаву комплетном и издао Потврду о пријему комплетне и уредне Пријаве, у складу са чланом 30. став (3) Закона, дана 30. децембра 2008. године број: 01-06-26-039-46-П/08.

Подносилац пријаве је навео, у смислу члана 30. став (2) Закона, да нема обавезу поднијети захтјев за оцјену концентрације неком другом тијелу за конкуренцију изван територије Босне и Херцеговине.

Конкурентијски савјет је утврдио да је Пријава поднесена у датом року, у складу са чланом 16. став (1) Закона.

У складу са чланом 16. став (3) Закона, Конкурентијски савјет је издао Обавјештење о Пријави у дневној штампи Босне и Херцеговине, дана 14. октобра 2008. године број: 01-06-26-039-10-П/08, те позвало све директно заинтересоване стране да доставе писане коментаре који се тичу провођења намјераване концентрације.

Конкурентијски савјет је провео прелиминарну анализу ефеката намјераване концентрације, у смислу члана 9. Закона, те одредби Одлуке о дефинисању категорија доминантног положаја (Службени гласник БиХ, број 18/06) на основу података из Пријаве, нарочито на тржишна учешћа на релевантном тржишту и економску и финансијску снагу учесника концентрације, дјеловање на тржишне конкуренте и нарочито ефекте на крајње

потрошаче, и оцијенио да би иста могла имати за посљедицу ограничавање и нарушавање слободне тржишне конкуренције, односно стварање и јачање доминантног положаја учесника концентрације на релевантном тржишту пекарских производа (хљеба и пецива) и полуготових јела на бази тијеста у Кантону Сарајево.

Такође, будући да је Подносилац пријаве достављао континуирано непотпуне и контрадикторне податке у Пријави и допунама исте у вези са количинама и вриједностима производње и продаје релевантних производа, те тржишним учешћима учесника концентрације, Конкурентијски савјет није могао утврдити вјеродостојност и тачност достављених података без додатних провјера и упоређивања истих са подацима надлежних институција Босне и Херцеговине.

Будући да се предметна концентрацији намјерава проводити у осјетљивој Привредној дјелатности, а њена раеализација може имати негативан утицај на слободну тржишну конкуренције, а нарочито на крајње потрошаче, Конкурентијско савјет је оцијенило да није могуће без проведеног поступка донијети коначно рјешење.

На основу наведенога Конкурентијско савјет је донијело Закључак о покретању поступка оцјене намјераване концентрације, број: 01-06-26-033-46-II/07 дана 13. јануара 2009. године.

У поступку оцјене намјераване концентрације Конкурентијски савјет је тражио и добио, у смислу чл. 33. и 35. Закона, додатне статистичке податке и документацију од учесника концентрације (наш акт број: 01-06-26-033-55-II/08 од дана 17. фебруара 2009. године; број: 01-06-26-033-61-II/08 од дана 5. марта 2009. године; одговор број: 01-06-26-033-62-II/08 од дана 6. марта 2009. године), конкурената на релевантном тржишту (наш акт број: 01-06-26-033-5-II/08 од дана 29. септембра 2008. године; одговор број: 01-06-26-033-12-II/08 од дана 13. октобра 2008. године), и релевантних државних институција - Министарства пољопривреде водопривреде и шумарстава (наш акт број: 01-06-26-033-33-II/08 од дана 19. новембра 2008. године; одговор број: 01-06-26-033-34-II/08 од дана 26. новембра 2008. године), Удружења пекарских прерађивача Федерације БиХ (наш акт број: 01-06-26-033-4-II/08 од дана 29. септембра 2008. године; одговор број: 01-06-26-033-17-II/08 од дана 20. октобра 2008. године), Федералног завода за статистику (наш акт број: 01-06-26-033-39-II/08 од дана 2. децембра 2008. године; број: 01-06-26-033-56-II/08 од дана 17. фебруара 2009. године; број: 01-06-26-033-56-II/08 од дана 5. марта 2009. године; одговор број: 01-06-26-033-37-II/08 од дана 3. децембра 2008. године; број: 01-06-26-033-40-II/08 од дана 5. децембра 2008. године; број: 01-06-26-033-56-II/08 од дана 13. марта 2009. године), Пореске управе Федерације БиХ (наш акт број: 01-06-26-033-59-II/08 од дана 3. марта 2009. године; одговор број: 01-06-26-033-64-II/08 од дана 25. марта 2009. године), о њеним ефектима (позитивним и негативним) на релевантно тржиште Кантона Сарајево са циљем доношења коначне одлуке у складу са начелима материјалне истине и законитости.

Конкурентијски савјет у поступку, у смислу члана 17. Закона, анализирао ефекте предметне концентрације на тржиште, односно на структуру тржишта у смислу да ли се ствара или јача доминантан положај учесника концентрације након провођења концентрације, који за посљедицу може имати значајно нарушавање и ограничавање тржишне конкуренције, у смислу члана 13. Закона, те ефекте на стварне или потенцијалне конкуренте на тржишту, и на крајње кориснике (потрошаче).

Конкурентијски савјет у поступку оцјене допуштености предметне концентрације је утврдио сљедеће чињенице:

1. Учесници предметне концентрације

Учесници концентрације су привредни субјект Привредно друштво за прераду житарица, брашна, производња прехранбених и кондиторских производа, угоститељство и туризам, спољњу трговину и трговину на велико и мало Клас д.д. Сарајево, Паромлинска 43, 71000 Сарајево, и привредни субјект СПРИНД Сарајевска прехранбена индустрија, д.д. Рајловац, Рајловачка цеста бб, 71000 Сарајево.

1.1. Привредни субјект Клас д.д. Сарајево

Привредни субјект Привредно друштво за прераду житарица, брашна, производња прехранбених и кондиторских производа, угоститељство и туризам, спољњу трговину и трговину на велико и мало Клас д.д. Сарајево (скраћени судски назив: Клас д.д. Сарајево), Паромлинска 43, 71000 Сарајево, уписан у регистар Кантоналног суда Сарајево под матичним бројем: 1-13235, са уписаним основним капиталом од 50.933.640,00 КМ.

Претежне регистроване дјелатности привредног субјекта Клас д.д. Сарајево су прерада житарица, и производња брашна, производња пекарских производа (хљеба и пецива), полуготових јела на бази тијеста, прехранбених и кондиторских производа, угоститељство и туризам, вањска трговина и трговина на велико и мало.

Привредни субјект Клас д.д. Сарајево има властите производне капацитете за производњу брашна, пекарских производа (хљеба и пецива), полуготових јела на бази тијеста, кондиторских производа и других производа у Сарајеву, Бања Луци, Лукавцу, Мостару и Високом. Дистрибуцију властитих производа (и производа других трговачких марки) привредни субјект Клас д.д. Сарајево врши путем властите малопродајне мреже (укупно 115 малопродајних објеката лоцираних на цијелокупној територији Босне и Херцеговине - у Федерацији БиХ има 96 малопродајних објеката од тога 49 у Кантону Сарајево и 19 у Републици Српској) и мреже великих трговачких ланаца (нпр. привредни субјект *Mercator* д.о.о. Сарајево, привредни субјект МИМС д.о.о. Сарајево, привредни субјект *Interex* д.о.о. Сарајево, привредни субјект Меркур д.д. Сарајево, привредни субјект Дрвопромет д.о.о. Сарајево, привредни субјект Бинго д.о.о. Тузла, привредни субјект Велпро д.о.о. Сарајево, привредни субјект Омега д.о.о. Живинице, привредни субјект *Robot Commerce* д.о.о. Сарајево итд.), те путем самосталних трговачких радњи и директном продајом великим купцима.

Власничка структура привредног субјекта Клас д.д. Сарајево, на дан 31. децембра 2007. године:

Табела 1.

Р.б.	Привредни субјект	Власничко учешће
1.	Сарајевска пивара д.д. Сарајево	43,9940%
2.	Инвестициони фонд Напријед д.д. Сарајево	19,2999%
3.	Инвестициони фонд Хербос фонд д.д. Мостар	8,6344%
4.	Инвестициони фонд Превент Инвест д.д. Сарајево	4,4295%
5.	Инвестициони фонд Цробих фонд д.д. Мостар	3,1892%
6.	Инвестициони фонд Ми-Гроуп д.д. Сарајево	2,9455%
7.	Раиффеисен банк д.д. БиХ Сарајево	1,3497%
8.	Инвестициони фонд Босфин д.д. Сарајево	1,3012%
9.	Инвестициони фонд Фортуна фонд д.д. Бихаћ	1,0373%
10.	Остали	13,8193%
	УКУПНО	100,0%

Извор: подаци из Пријаве

Привредни субјект Клас д.д. Сарајево у Босни и Херцеговини има преко 10,0% власничког учешћа, на дан 31. децембра 2007. године, у:

Табела 2.

Р.б.	Привредни субјект	Власничко учешће
1.	Класс-Цон д.о.о. Сарајево	100,0%
2.	Градска пекара д.о.о. Нови Травник	79,92%
3.	Пекара д.д. Какањ	65,17%
4.	Млин и пекара д.д. Љубаче-Тузла	61,65%
5.	СПРИНД д.д. Сарајево	48,99%
6.	Добриња д.д. Илића	29,86%
7.	Житозаједница д.о.о. Сарајево	11,11%

Извор: подаци из Пријаве

Привредни субјект Клас д.д. Сарајево је вечински власник привредног субјекта Класс-Цон д.о.о. Сарајево, привредног субјекта Градска пекара д.о.о. Нови Травник, и привредног субјекта Пекара д.д. Какањ, чије су претежне регистроване дјелатности производња брашна, производња и продаја пекарских производа (хљеба и пецива) и сличних производа.

1.1.1. Повезана друства привредног субјекта Клас д.д. Сарајево

1.1.1.1. Привредни субјект Класс-Цон д.о.о. Сарајево

Привредни субјект Класс-Цон д.о.о. Сарајево, Паромлинска 43., 71000 Сарајево (у даљем тексту: Класс-Цон), је регистрован у Општинском суду у Сарајеву дана 10. децембра 1998. године, под матичним бројем: 1-21792, у 100,0% је у власништву привредног субјекта Клас д.д. Сарајево.

Претежне регистроване дјелатности привредног субјекта Класс-Цон су трговина на велико и мало.

1.1.1.2. Привредни субјект Градска пекара д.о.о. Нови Травник

Привредни субјект Градска пекара д.о.о. Нови Травник, Виленичка бб, Нови Травник (у даљем тексту: Градска пекара Нови Травник), је регистрован у Општинском суду у Травнику, дана 6. децембра 2005. године (Рјешење број:У/И-629/05), је у 79,92% власништву привредног субјекта Клас д.д. Сарајево.

Претежита регистрована дјелатност привредног субјекта Градска пекара Нови Травник је производња хљеба и пецива.

1.1.1.3. Привредни субјект Пекар д.д. Какањ

Привредни субјект Пекар дионичарско друштво за производњу и промет пекарских производа и трговине на велико и мало Какањ, Седме муслиманске бригаде 23, Какањ (у даљем тексту: Пекар Какањ), евидентиран у регистру Комисије за вриједносне папире Федерације БиХ, број: 01-541-2002, је у 65,17% власништву привредног субјекта Клас д.д. Сарајево.

Претежна регистрована дјелатност привредног субјекта Пекар Какањ је производња хљеба и пецива.

1.1.1.4. Привредни субјект Млин и пекара д.д. Љубаче – Тузла, Љубаче

Привредни субјект Дионичарско друштво за производњу и продају млинских и пекарских производа Млин и пекара д.д. Љубаче – Тузла, Љубаче бб, 75214 Љубаче (у даљем тексту: Млин и пекара Љубаче), уписано у судски регистар Кантоналног суда у Тузли (Рјешење број У/И – 1631/89 дана 29. децембра 1989. године), је у 61,65% власништву привредног субјекта Клас д.д. Сарајево.

Претежне регистроване дјелатности привредног субјекта Млин и пекара Љубаче су производња брашна, производња хљеба и пецива.

1.2. Привредни субјект СПРИНД д.д. Сарајево

Привредни субјект СПРИНД д.д. Сарајевска прехранбена индустрија, д.д. Рајловац, Рајловачка цеста б.б. (скраћени судски назив: СПРИНД д.д. Сарајево), основан дана 8. јула 1991. године, је уписан у регистар у Кантоналном суду Сарајево под матичним бројем: 1-1589, са уписаним основним капиталом од 2.836.800,00 КМ.

Претежне регистроване дјелатности привредног субјекта СПРИНД д.д. Сарајево су производња и продаја хљеба и пецива, полуготових јела на бази тијеста.

Привредни субјект СПРИНД д.д. Сарајево има властите производне капацитете за производњу пекарских производа (хљеба и пецива) и полуготових јела на бази тијеста у Рајловацу-Сарајево. Дистрибуцију производа привредни субјект СПРИНД д.д. Сарајево врши путем властите малопродајне мреже (свих 13 објеката се налази на подручју Кантона Сарајево), малопродајне мреже великих трговачких ланаца (нпр. привредни субјект Мерцатор д.о.о. Сарајево, привредни субјект МИМС д.о.о. Сарајево, привредни субјект Интерех д.о.о. Сарајево, привредни субјект Меркур д.д. Сарајево, итд.), те путем самосталних трговачких радњи и директно великим купцима.

Власничка структура привредног субјекта СПРИНД д.д. Сарајево, на дан 31. децембра 2007. године:

Табела 3.

Р.б.	Привредни субјект	Власничко учешће
1.	Клас д.д. Сарајево	48,9989%
2.	Инвестициски фонд Напријед д.д. Сарајево	23,5794%
3.	Сарајевска пивара д.д. Сарајево	15,9158%
4.	Инвестициски фонд Хербос фонд д.д. Мостар	2,9822%
5.	Остали	8,5237%
	УКУПНО	100,00%

Извор: подаци из Пријаве

Члан Управе привредног субјекта Клас д.д. Сарајево г-дин Ивица Крамар је предсједник Надзорног одбора привредног субјекта СПРИНД д.д. Сарајево.

Привредни субјект СПРИНД д.д. Сарајево нема 10,0% или више власничких учешћа у основном капиталу, односно 10,0% и више права гласа нити у једном привредном субјекту у Босни и Херцеговини.

2. Обавеза пријаве намјере предметне концентрације

Обавеза пријаве намјере концентрације привредних субјеката, у смислу одредбе члана 14. став (1) тачка б) Закона, постоји ако укупни годишњи приходи најмање два учесника концентрације остварени продајом роба и/или услуга на домаћем тржишту, износе 5.000.000,00 КМ, по завршном рачуну у години која је претходила предметној концентрацији.

Укупни годишњи приходи привредних субјеката учесника предметне концентрације (и повезаних привредних субјеката), на дан 31. децембра 2007. године, износе:

Табела 4.

(КМ)	Клас д.д. Сарајево	СПРИНД д.д. Сарајево
Свијет	(..)** ¹	-
Босна и Херцеговина	(..)**	(..)**

Извор: подаци из Пријаве

Конкуренијски савјет је утврдио да привредни субјект Клас д.д. Сарајево има (..)** КМ, а привредни субјект СПРИНД д.д. Сарајево има (..)** КМ укупног прихода у 2007. години, те су испуњени услови за обавезу пријаве намјере концентрације, у складу са чланом 14. став (1) тачка б) Закона, да најмање два привредна субјекта учесника концентрације у Босни и Херцеговини имају преко 5.000.000,00 КМ укупног годишњег прихода.

Годишњи приход учесника концентрације представља укупан приход (без пореза на додану вриједност и других пореза који се директно односе на учеснике концентрације на тржишту Босне и Херцеговине), у смислу члана 8. тачка х) Одлуке о начину подношења пријаве и критерија за оцјену концентрација привредних субјеката.

3. Правни оквир оцјене предметне концентрације

Конкуренијски савјет у provedби поступка оцјене допуштености предметне концентрације примијенио је одредбе Закона, Одлуке о утврђивању релевантног тржишта («Службени гласник БиХ», број 18/06), те Одлуке о начину подношења пријаве и критерији за оцјену концентрација привредних субјеката.

Конкуренијски савјет, на основу члана 43. став (7) Закона, је користио судску праксу Европског суда и одлуке Европске комисије, као и критерије и стандарде из Уредба савјета број 139/2004 о контроли концентрација између привредних субјеката (ОЈ 2004/Л 24/1), Обавјештење Комисије о рачунању укупног прихода у складу са Уредбом савјета (ЕЕЗ) број: 4064/89 о контроли концентрације привредних субјеката, 31997Y1209(01), Обавјештење Комисије о утврђивању релевантног тржишта у сврху провођења права тржишне конкуренције Заједнице (Ц 372, 09/12/1997), смјернице за оцјену хоризонталних концентрација према Уредби Савјета о контроли концентрација између привредних субјеката (2004/Ц 31/03), Обавјештење о прихватљивим мјерама и условима према Уредби савјета број 139/2004 и према Уредби Европске комисије број: (ЕЦ) Но 802/2004.

4. Правни основ и облик предметне концентрације

Подносилац пријаве је навео као правни основ предметне концентрације Одлуку Надзорног одбора привредног субјекта Клас д.д. Сарајево, број: 6087/08 од дана 5. августа

¹ (..)** - Подаци представљају пословну тајну, у смислу члана 38. Закона о конкуренцији

2008. године и Одлуку Надзорног одбора привредног субјекта СПРИНД д.д. Сарајево, број: 626/08 од дана 7. августа 2008. године о припајању привредног субјекта СПРИНД д.д. Сарајево Привредном субјекту Кас д.д. Сарајево.

Поступак провођења реорганизације (статусне промјене) припајањем уређен је Законом о привредним друштвима («Службени новине Федерације БиХ», бр. 23/99, 45/00 2/02,29/03, 68/05 и 91/07). Према Пријави након проведене концентрације привредни субјект СПРИНД д.д. Сарајево се припаја Привредном субјекту Клас д.д. Сарајево, који постаје правни слѣдбеник, а привредни субјект СПРИНД д.д. Сарајево престаје да постоји.

Конкурентијски савјет је утврдио да предметне Одлуке представљају правни основ предметне концентрације, у смислу члана 30. став (1) тачка а) Закона и члана 8. тачка ф) алинеја 6. Одлуке о начину подношења пријаве и критерији за оцјену концентрација привредних субјекта.

Правни облик предметне концентрације у складу са чланом 12. став (1) тачка а) Закона, представља припајање једног независног привредног субјекта (привредни субјект СПРИНД д.д. Сарајево) другом независном Привредном субјекту (привредни субјект Клас д.д. Сарајево).

5. Релевантно тржиште предметне концентрације

Релевантно тржиште концентрације, у смислу члана 3. Закона, те чл. 4. и 5. Одлуке о утврђивању релевантног тржишта, чини тржиште одређених производа /услуга које су предмет обављања дјелатности на одређеном географском тржишту.

5.1. Релевантно тржиште производа

Конкурентијски савјет у поступку утврђивања релевантног тржишта предметне концентрације је примјенио члан 3. Закона, те чл.4. и 6. Одлуке о утврђивању релевантног тржишта.

Према члану 3. Закона и члану 4. Одлуке о утврђивању релевантног тржишта, релевантно тржиште производа обухваћа све производе које потрошачи и/или корисници сматрају међусобно замјењивим, под прихватљивим условима, имајући у виду особито њихове битне карактеристике, квалитет, уобичајну намјену, начин употребе, услове продаје и цијене.

Члан 6. Одлуке о утврђивању релевантног тржишта, гласи «При утврђивању релевантног тржишта у обзир се узимају, нарочито критерији:

- a) замјењивост потражње за одређеним производом;
- b) замјењивост понуде за одређеним производом;
- c) постојање потенцијалне тржишне конкуренције;
- d) препреке приступа релевантном тржишту. »

Претпоставка да је неки производ замјењив (супститут) може се разумно предвидјети ако се већи број купаца, односно потрошача неког прознода преоријентише на други, производ, или на другог добављача сличног производа као реакцију на хипотетички мало (5,0% до 10,0%), али трајно повећање цијена релевантног производа.

Конкурenciјски савјет на основу анализе статистичких података Федералног завода за статистику (Билтен - Индустриска производња Федерације Босне и Херцеговине 2005, 2006, 2007, Сарајево сијечан 2009. године) и статистичких података Агенције за статистику Босне и Херцеговине (Анкета о потрошњи домаћинства у Босни и Херцеговини за 2007. годину) о кретању цијена је утврдио да поред одређеног повећања продајних цијена неких пекарских производа од привредних субјеката учесника концентрације (са 0,70 КМ - на 0,90 КМ - на 1,00 КМ), није дошло до пада продаје релевантних производа учесника концентрације нити је дошло до преоријентисања купаца (крајњих потрошача) на друге привредне субјекте (конкурентију) у Кантону Сарајево, што потврђује и тренд раста укупних прихода учесника концентрације од релевантних производа на тржишту Кантона Сарајево.

Наведено потврђује да привредни субјект Клас д.д. Сарајево и привредни субјект СПРИНД д.д. Сарајево немају значајнију конкурентију на релевантном тржишту, те се крајњи потрошачи не могу преоријентисати на друге привредне субјекте (конкурентију), прије свега ради њихових малих производних капацитета (продајних количина, односно слабе економске и финансијске снаге), те ради тога нису у могућности значајно повећати производњу релевантних производа, у кратком временском периоду. Такође, будући да привредни субјект Клас д.д. Сарајево и привредни субјект СПРИНД д.д. Сарајево, поред значајног постојећег тржишног учешћа, имају и значајне неискориштене производне капацитете за прозводњу релевантних производа што им дугорочно омогућава тренд раста, односно повећања тржишног учешћа на тржишту Кантона Сарајево . Овакава снажна позиција учесника концентрације онемогућава улазак нових конкурентата на релевантно тржиште јер су потребна велика инвестициона улагања у производњу, дистрибутивне канале и маркетинг, да би се осигурало профитабилно и ефикасно пословање нових привредних субјекта.

Надаље, при утврђивању релевантног тржишта производа Конкурентијски савјет је анализирао структуру оствареног годишњег прихода (од продаје властитих производа) привредног субјекта Клас д.д. Сарајево и привредног субјекта СПРИНД д.д. Сарајево, у 2007. години:

Табела 5.

Производ	Клас д.д. Сарајево	СПРИНД д.д. Сарајево
Пекарски производи (хљеба и пецива)	32,83%	70,77%
Полуготова јела на бази тијеста	7,30%	25,08%
Остали производи	59,87%	4,15%
УКУПНО	100,0%	100,0%

Извор. Подаци из Пријаве

Конкурентијски савјет анализом својстава производа из властитог производног програма учесника предметне концентрације и њихове намјене за крајње потрошаче, оцијенио да постоји преклапање у производном програму привредног субјекта Клас д.д. Сарајево и привредног субјекта СПРИНД д.д. Сарајево, те утврдио два релевантна тржишта производа предметне концентрације, и то пекарских производа (хљеба и пецива) и полуготових јела на бази тијеста, док остали производи нису узети у обзир јер се ради о малом обиму производње и продаје будући да на исте отпада само 4,15% оствареног укупног годишњег прихода привредног субјекта СПРИНД д.д. Сарајево.

Такође, при утврђивању релевантног тржишта производа предметне концентрације кориштени су стандарди и критерији из Обавјештења Европске Комисије о утврђивању релевантног тржишта.

Према наведеном релевантно тржиште производа предметне концентрације је тржиште пекарских производа (хљеба и пецива) и полуготових јела на бази тијеста.

5.2. Релевантно географско тржиште

Према члану 5. Одлуке о утврђивању релевантног тржишта, релевантно тржиште у географском смислу обухваћа целокупну или дио територије Босне и Херцеговине на којој привредни субјект дјелује у продаји и/или куповини релевантног производа под једнаким или довољно уједначеним условима и који то тржиште битно разликују од услова тржишне конкуренције на сусједним географским тржиштима.

При утврђивању релевантног географског тржишта Конкуренцијски савјет је узео у обзир да привредни субјект СПРИНД д.д. Сарајево има властиту малопродајну мрежу (укупно 13 малопродајних објеката) искључиво на подручју Кантона Сарајево, те је његово пословање усмјерено у највећем могућем обиму на тржиште Кантона Сарајево на коме остварује већину укупног годишњег прихода, те на основу тога искључиво на том географском тржишту има значајну економску и финансијску снагу у односу на остале конкуренте, те се тржиште Кантона Сарајево битно разликује од осталих географских тржишта, и сматра се релевантним географским тржиштем предметне концентрације, у смислу члана 5. предметне Одлуке.

Надаље, привредни субјект Клас д.д. Сарајево на подручју Кантона Сарајево има 49 малопродајних објеката, а преузимањем свих малопродајних објеката од привредног субјекта СПРИНД д.д. Сарајево лоцираних у Кантону Сарајево (укупно 13), преузима и тржишна учешћа привредног субјекта СПРИНД д.д. Сарајево на релевантном тржишту, те на тај начин додатно јача своје тржишно учешће, односно доминантан положај на том географском тржишту (Кантон Сарајево).

Ради наведеног географско тржиште предметне концентрације је подручје Кантона Сарајево, јер искључиво на том подручју учесници концентрације преклапају своја пословања и на том тржишту имају најјачу економску и финансијску снагу, односно највеће заједничко тржишно учешће на релевантном тржишту у односу на конкуренцију.

Такође, Конкуренцијски савјет у оцјени географског тржишта предметне концентрације у обзир је узео и критерије наведене у Обавјештењу Европске Комисије о утврђивању релевантног тржишта, у смислу утврђивања могућег преоријентисања крајњих купаца на друге привредне субјекте конкуренте нарочито у случају раста цијена релевантних производа учесника концентрације, те утврдио да у кратком временском периоду не постоји могућност преоријентисања крајњих потрошача / купаца на друге добављаче, будући да постојећа конкуренција не располаже довољним производним капацитетим, односно економском и финансијском снагом.

Надаље, Конкуренцијски савјет је утврдио да се релевантни производи привредног субјекта СПРИНД д.д. Сарајево, углавном дистрибуирају на подручју Кантона Сарајево, јер се ради о производима са малом јединичном цијеном, те дистрибуција таквих производа у друга даља подручија изван Кантона Сарајево повећава трошкове (варијабилне трошкове) дистрибуције и није профитабилна. Такође, по својој природи,

нарочито пекарски производи су краткорочни /дневни производи што ограничава домете дистрибуције, тако да се пекарски производи продају на ужем локалитету који гравитира мјесту производње (наведено у Пријави).

Такође, утврђивање географског тржишта у ужем смислу, у конкретном случају, у директној је вези са навикама крајњих потрошача (близина трговине за куповину релевантних производа), те је у анализама утврђено да у случају повећања цијена релевантних производа учесника концентрације не долази до преусмјеравања крајњих купаца на куповину релевантних производа (нпр. хљеба и пецива), односно одлазак потрошача /купаца на друга тржишта изван подручја Кантона Сарајево.

Релевантно тржиште у географском смислу предметне концентрације је подручје Кантона Сарајево, будући да привредни субјект СПРИНД д.д. Сарајево дјелује на том тржишту, те на том тржишту реализује највећи дио своје производње, односно остварује највећи дио укупног годишњег прихода.

Слиједом наведеног (точке 5.1. и 5.2.) Конкурenciјски савјет је утврдио релевантним тржиштем предметне концентрације тржиште пекарских производа (хљеба и пецива) и полуготових јела на бази тијеста на подручју Кантона Сарајево.

6. Анализа релевантног тржишта

Конкурenciјски савјет у анализи релевантног тржишта предметне концентрације је користио податке из Пријаве, те надлежних институција Босне и Херцеговине (Министарство индустрије и рударства Федерације БиХ, Удружење пекарских прерађивача Федерације БиХ, Федерални завод за статистику, Пореска управа Федерације БиХ) и привредних субјеката конкурената који дјелују на релевантном тржишту.

Такође, Конкурenciјски савјет, поред прописа Босне и Херцеговине у анализи релевантног тржишта предметне концентрације је користио и прописе и смјернице Европске комисије, наведене у Правном оквиру овога Рјешења.

Будући да је у производном смислу утврђено више релевантних тржишта, Конкурenciјски савјет је нарочито утврђивао и анализирао структуру сваког појединог од наведених релевантних тржишта у смислу утврђивања тржишних учешћа учесника концентрације, те анализирао позитивне и негативне ефекте провођења предметне концентрације.

Приликом израде свеобухватне правне и економске анализе обухваћене су, уз мјеродавну 2007. годину, и 2006. година и 2008. година ради утврђивања тренда раста (на основу укупног годишњег прихода) тржишног учешћа учесника концентрације.

6.1. Анализа релевантног тржишта пекарских производа (хљеба и пецива)

Тржишно учешће учесника концентрације (привредног субјекта Клас д.д. Сарајево и привредног субјекта СПРИНД д.д. Сарајево) и конкурената на релевантном тржишту пекарских производа (хљеба и пецива), у Кантону Сарајево, у 2007. години:

Табела б.

Р.б.	Релевантни производ – пекарски производи (хљеба и пецива)		
1.	Клас д.д. Сарајево	Количина	(..)** Кг
		Вриједност*	(..)** КМ
		Тржишно учешће /количина	30,0-40,0%
2.	СПРИНД д.д. Сарајево	Количина	(..)** Кг
		Вриједност	(..)** КМ
		Тржишно учешће /количина	10,0-20,0%
3.	Аспек д.о.о. Сарајево	Количина	(..)** Кг
		Вриједност	(..)** КМ
		Тржишно учешће /количина	5,0-10,0%
4.	НБА Центар д.о.о. Сарајево	Количина	(..)** Кг
		Вриједност	(..)** КМ
		Тржишно учешће /количина	5,0-10,0%
5.	Самаосталне пекаре и други мали произвођаћи	Количина	12.770.587,40Кг
		Вриједност	17.878.822,36КМ
		Тржишно учешће /количина	41,72 %
Укупно		Количина	30.672.996,00 Кг
		Вриједност	42.660.606,24 КМ
		Тржишно учешће /количина	100,00%
Укупно (Клас д.д. Сарајево и СПРИНД д.д. Сарајево)		Количина	(..)** Кг
		Вриједност	(..)** КМ
		Тржишно учешће /количина	45,0-50,0%

Извор: подаци из Пријаве, Федералног завода за статистику, Пореске управе Федерације БиХ, анализе Конкурентијског савјета, Агенције за статистику БиХ; *цијена коштања хљеба и пецива је 1,40 КМ /Кг (подаци из Пријаве)

Подносилац пријаве је навео да је при рачунању тржишног учешћа на релевантном тржишту пекарских производа (хљеба и пецива) учесника концентрације користио податак о укупном броју од 3.816.144 становника у Босни и Херцеговини (Федералног завода за статистику - www.fzs.ba - Федерација у бројкама, Сарајево 2008. година), те на основу наведенога броја становника и статистичке мјесечне «потрошачке корпе» израчунао укупну годишњу потрошњу од 332.551.000 кг брашна, хљеба и пецива у Босни и Херцеговини, или 87,14 кг брашна, хљеба и пецива по становнику годишње, односно 7,26 кг брашна, хљеба и пецива по становнику мјесечно у Босни и Херцеговини.

Надаље, Подносилац пријаве је утврдио да у количини од 332.551.000 кг је садржана и потрошња брашна за кућну производњу хљеба (која је у директној вези са социјалном структуром становништва, животним стандардом, породичним и прехранбеним навикама у Босни и Херцеговини), те израчунао да 33,33% становника купује брашно за кућну производњу хљеба, односно да једна третина становника умјесто хљеба и пецива купује брашно.

На основу наведенога Подносилац пријаве је утврдио да је укупна потрошња 221.701.000 кг пекарских производа (хљеба и пецива) у Босни и Херцеговини у 2007. години, што представља 58,1 кг годишње по једном становнику, односно мјесечну потрошњу од 4,84 кг хљеба и пецива по становнику у Босни и Херцеговини.

Надаље, Подносилац пријаве је навео да према подацима Федералног завода за статистику (Мјесечни статистички преглед Федерације БиХ број: 8/07) у Кантону Сарајево (обухваћа општине Центар, Хаџићи, Илиџа, Илијаш, Нови Град, Ново Сарајево, Стари Град, Трново и Вогошћу) је евидентирано око 419.030 становника у 2007. години.

Конкурентијски савјет је број евидентираних 419.030 становника (подаци из Пријаве и Федералног статистичког завода) у Кантону Сарајево повећао за додатних 109.086 становника (укључује становнике који живе на подручју око Кантона Сарајево, а купују пекарске производе у Кантону Сарајево, становнике из осталих подручја Босне и Херцеговине који су запослени на подручју Кантона Сарајево, стране држављане који су запослени у међународним институцијама и организацијама смјештеним на подручју Кантона Сарајево сл.) добио укупан број од 528.116 становника (односно 26,0% више у односу на број становника према наведеним статистичким подацима и подацима из Пријаве) у Кантону Сарајево. Конкурентијски савјет је повећао број становника, односно потрошача пекарских производа (хљеба и пецива) у Кантону Сарајево јер се ради о краткотрајним /дневним прехрамбеним производима (хљеба и пециво) и који се могу конзумирати без припреме.

Узимајући у обзир наведени број становника од 528.116 у Кантону Сарајево и мјесечну потрошњу од 4,84 кг по становнику пекарских производа (хљеба и пецива) у Кантону Сарајево, добије се укупна годишња потрошња од 30.672.977,28 кг пекарских производа (хљеба и пецива) за Кантон Сарајево, у 2007. години.

Према наведеним подацима (Табела 6.) учесници концентрације на релевантном тржишту пекарских производа (хљеба и пецива) имају 45,0-50,0% тржишног учешћа, док први конкурент привредни субјект Аспек д.о.о. Сарајево има само 5,0-10,0%, а самосталне пекарске радње и други мали произвођачи (укупно регистровано око 130 у Кантону Сарајево) имају тржишно учешће од 41,72%, што износи у просјеку око 0,32% по једној самосталној пекарској радњи.

Међутим, уколико би се учешће на релевантном тржишту пекарских производа (хљеба и пецива) израчунавало на основу 419.030 становника (што одговара подацима Федералног завода за статистику), и потрошње од 4,84 кг по становнику пекарских производа (хљеба и пецива) односно према подацима достављеним од Подносиоца пријаве добије се укупна продаја од 24.337.262,40 кг пекарских производа (хљеба и пецива) у Кантону Сарајево у 2007. години, а будући да је укупна продаја пекарских производа (хљеба и пецива) учесника концентрације од (..)** кг добије се тржишно учешће учесника концентрације од 60,0-65,0% (Табела 7.) на релевантном тржишту пекарских производа (хљеба и пецива) у Кантону Сарајево, од тога привредни субјект Клас д.д. Сарајево има 40,0-50,0% тржишног учешћа, а привредни субјект СПРИНД д.д. Сарајево има 10,0-20,0% тржишног учешћа.

Табела 7.

Р.б.	Релевантни производ – пекарски производи (хљеба и пецива)		
1.	Клас д.д. Сарајево	Количина	(..)** Кг
		Вриједност*	(..)** КМ
		Тржишно учешће/количина	40,0-50,0%
2.	СПРИНД д.д. Сарајево	Количина	(..)** Кг
		Вриједност	(..)** КМ
		Тржишно учешће/количина	10,0-20,0%
3.	Аспек д.о.о. Сарајево	Количина	(..)**Кг
		Вриједност	(..)** КМ
		Тржишно учешће /количина	5,0-10,0%

4.	НБА Центар д.о.о. Сарајево	Количина	(..)** Кг
		Вриједност	(..)** КМ
		Тржишно учешће /количина	5,0-10,0%
5.	Самаосталне пекаре и други мали произвођаћи	Количина	6.480.088,97 Кг
		Вриједност	9.072.124,56КМ
		Тржишно учешће /количина	26,63 %
Укупно		Количина	24.337.262,40 Кг
		Вриједност	34.072.167,36 КМ
		Тржишно учешће /количина	100,00%
Укупно (Клас д.д. Сарајево и СПРИНД д.д. Сарајево)		Количина	(..)** Кг
		Вриједност	(..)**КМ
		Тржишно учешће/количина	60,0-65,0%

Извор: подаци из Пријаве, Федералног завода за статистику, Пореске управе Федерације БиХ, Конкурентијског савјета, Агенције за статистику БиХ; *цијена коштања хљеба и пецива је 1,40 КМ /Кг (подаци из Пријаве)

Такође, Конкурентијски савјет на основу статистичких података о индустријској производњи пекарских производа (хљеба и пецива) Федералног завода за статистику и на основу укупног прихода привредних субјеката конкурената је израчунао тржишна учешћа учесника концентрације и тржишних конкурената у Кантону Сарајево, у 2007. години:

Табела 8.

Пекарски производи (хљеба и пецива)		Индустријски произвођаћи	Самосталне пекаре и други мали произвођаћи	Укупно
Кантон Сарајево	Количина (кг)	17.766.700,00*	5534036,74***	23.300.736,74
	Вриједност (КМ)	24.873.380,00**	7.747.651,44***	32.621.031,44

*Подаци Федералног завода за статистику; **Вриједност израчуната према јединичној цијени привредног субјекта Клас д.д. Сарајево; ***Подаци за 130 самосталних пекарски радњи према укупном годишњем приходу (подаци Кантоналне пореске канцеларије-Сарајево)

Према статистичким подацима (Табела 8.) учесници концентрације на основу укупне продаје од (..)** кг пекарских производа (хљеба и пецива) имају укупно 60,0-65,0% тржишног учешћа у Кантону Сарајево у 2007. години (привредни субјект Клас д.д. Сарајево има 40,0-50,0%, а привредни субјект СПРИНД д.д. Сарајево има 10,0-20,0%) на релевантном тржишту пекарских производа (хљеба и пецива).

Надаље, Конкурентијски савјет у смислу члана 43. став (7) Закона је користио одлуке и смјернице Европске комисије за анализу ефеката провођења намјераване концентрације на релевантном тржишту пекарских производа (хљеба и пецива), односно примијенио поступак *НИИ (Herfindahl-Hirschmanov indeks)* ојене концентрисаности релевантног тржишта.

Прије концентрације тржишна учешћа учесника концентрације доприносе вриједности *НИ* индекса појединачно својим квадратима $(..)**^2 + (..)**^2 = 1.400,00$, док је након концентрације тржишни удио учесника концентрације квадрат њиховог зброја $(..)**+.)**^2=2.270,52$, те је утврђено повећење *НИ* индекса за 869,61. Наведена анализа је урађена на основу података о тржишном учешћу учесника концентрације из Табеле 6., ако би се *НИ* индекс рачунао на основу података о тржишном учешћу из Табеле 7. *НИ* индекс би износио 3.600 а пораст *НИ* индекса би био преко 1.200 након провођења намјераване концентрације.

Према стандардима и критеријима релевантна тржишта чији је степен концентрисаности преко 1.800 и чији је пораст степена концентрисаности преко 250 сматра се веома високим степеном, што за последицу има да се таква концентрација не одобрава.

6.2. Анализа релевантног тржишта полуготових јела на бази тијеста

Тржишно учешће учесника концентрације (привредног субјекта Клас д.д. Сарајево и привредног субјекта СПРИНД д.д. Сарајево) и конкурената на релевантном тржишту полуготових јела на бази тијеста, у Кантону Сарајево, у 2007. години:

Табела 9.

Р.б.	Привредни субјект	Полуготова јела на бази тијеста		
		Вриједност (КМ)	Количина (Кг)	Тржишно учешће
1.	Клас д.д. Сарајево	(..)**	(..)**	25,0-35,0%
2.	СПРИНД д.д. Сарајево	(..)**	(..)**	15,0-25,0%
3.	Милбо комерц д.о.о. Бијељина	(..)**	(..)**	5,0-15,0%
4.	Ледо д.о.о. Читлук	(..)**	(..)**	5,0-15,0%
5.	Јами д.о.о.Сарајево	(..)**	(..)**	5,0-15,0%
6.	Феникс д.о.о. Травник	(..)**	(..)**	2,0-8,0%
7.	Фриком д.о.о. Бања Лука	(..)**	(..)**	0,0-5,0%
8.	Остали	1.390.294,58	377.797,44	11,27%
	УКУПНО	10.056.788,00	3.352.240,00	100,00%
	УКУПНО (1+2)	(..)**	(..)**	50,0-60,0%

Извор: подаци из Пријаве, Федералног завода за статистику, анализа Конкурентијског савјета; * цијена коштања полуготових јела на бази тијеста је 3,68 КМ /Кг (подаци из Пријаве); ** цијена коштања полуготових јела на бази је 2,74 КМ /Кг (подаци из Пријаве)

Конкурентијски савјет је узео у обзир податак из Пријаве о укупној потрошњи од 30.000.000,00 кг полуготових јела на бази тијеста у Босни и Херцеговини, у 2007. години, те је на основу тог податка и броја становника Босне и Херцеговине (3.816.144 становника) добио потрошњу полуготових јела на бази тијеста по становнику од 8,0 кг у Босни и Херцеговини.

На основу броја становника Кантона Сарајево (Федерални завод за статистику) утврђена је укупна потрошња полуготових јела на бази тијеста од 3.352.240,00 кг у Кантону Сарајево, у 2007. години.

Према подацима (Табела 9.) тржишно учешће учесника концентрације износи 50,0-60,0% од укупног учешћа на релевантном тржишту полуготових јела на бази тијеста у Кантону Сарајево, у 2007. године (привредни субјект Клас д.д. Сарајево има 25,0-35,0%, а привредни субјект СПРИНД д.д. Сарајево има 15,0-25,0% тржишног учешћа), док привредни субјект Милбо комерц д.о.о. Бијељина, привредни субјект Ледо д.о.о. Читлук и привредни субјект Јами д.о.о.Сарајево имају по 5,0-15,0% тржишног учешћа на релевантном тржишту полуготових јела на бази тијеста.

Конкурентијски савјет је у анализи намјераване концентрације на релевантном тржишту полуготових јела на бази тијеста је примјенио такође, и поступак *НН* индекса оцјене концентрисаности, те је утврдио да је исти преко 3.000 након провођења концентрације, односно да је пораст преко 500 и да постоји висок степен концентрисаности тржишта, што је Конкурентијски савјет узео у обзир приликом одлучивања о предметној концентрацији.

7. Оцјена предметне концентрације

Према члану 9. Закона привредни субјект има доминантан положај на релевантном тржишту роба и/или услуга, ако се због своје тржишне снаге може понашати у значајној мјери независно од стварних или могућих конкурената, купаца, потрошача или добављача, узимајући у обзир учешће тог привредног субјекта на релевантном тржишту, учешћа која на том тржишту имају његови конкуренти, као и правне и друге препреке за улазак других привредних субјеката на тржиште. Надаље, према члану 9. став (2) Закона претпоставља се да привредни субјект може имати доминантан положај на релевантним тржиштима ако има тржишно учешће од 40,0%.

Конкурентијски савјет анализом података, на основу критерија из члана 17. Закона (нарочито структуре релевантног тржишта, тржишних учешћа учесника концентрације и тржишних конкурената –Табеле 6., 7. и 8.), је утврдио да учесници концентрације на релевантном тржишту пекарских производа (хљеба и пецива) имају заједничко тржишно учешће у распону од 45,0 до 65,0% (Табеле 6., 7. и 8.) у зависности од извора података и начина рачунања тржишног учешћа), односно на релевантном тржишту полуготових јела на бази тијеста имају заједничко тржишно учешће од 50,0-60,0% (Табела 9.).

Будући да се ради о концентрацији у осјетљивој и значајној привредног грани (за крајње потрошаче и тржишне конкуренте), која се односи на производњу /продају пекарских производа (хљеба и пецива) и полуготових производа на бази тијеста Конкурентијски савјет је анализирао статистичке податке о учесницима концентрације користећи неколико релевантних и званичних извора (подаци из Пријаве, Федералног завода за статистику и анализе Конкурентијског савјета итд), те је у свакој од анализа утврдио да учесници концентрације стварају и јачају доминантан положај на релевантном тржишту у Кантону Сарајево.

Надаље, у економској анализи релевантног тржишта пекарских производа (хљеба и пецива) (Табеле 6., 7. и 8.) Конкурентијск савјет је утврдио да се ради о тржишту на којем дјелује велики број привредних субјеката са веома малим тржишним учешћима односно веома малом економском и финансијском снагом, односно дјелује око 130 привредних субјеката (самосталних пекара и других малих произвођача) са укупним тржишним учешћем од 41,72%, а чија су појединачна тржишна учешћа испод 0,32%, а да највеће тржишно учешће, поред тржишног учешћа учесника концентрације, има привредни субјект Аспек д.о.о. Сарајево са тржишним учешћем од 5,0-10,0%. Наведено потврђује да тржишни конкуренти на релевантном тржишту имају знатно мању економску и финансијску снагу и да нису у могућности бити равноправна конкуренција.

Такође, у економској анализи релевантног тржишта полуготових јела на бази тијеста (Табела 9.) Конкурентијски савјет је оцијенио да се ради о тржишту на којем дјелује неколико привредних субјекта са тржишним учешћима до 10,0%, и утврдило да постоји велика разлика у економској и тржишној снази конкурената у односу на учеснике намјераване концентрације, који имају укупно тржишно учешће од 50,0-60,0%.

Такође, према подацима о укупном годишњем приходу учесника концентрације у 2006. години, а нарочито према подацима укупног прихода за 2008. години (за првих шест мјесеци) утврђен је тренд даљњег раста укупног прихода учесника концентрације (од 20,0%-30,0%), те на основу тога је утврђен и пораст тржишног учешћа учесника концентрације на релевантном тржишту Кантона Сарајево.

Надаље, анализом структуре укупног прихода привредног субјекта Клас д.д. Сарајево и привредног субјекта СПРИНД д.д. Сарајево, у смислу расположивости ресурса који утичу на услове пословања и на тржишну конкуренцију у Кантону Сарајево, као што су приступ сировинама (привредни субјект Клас д.д. Сарајево је највећи произвођач брашна у Босни и Херцеговини итд), производни капацитети (инсталирани капацитети учесника концентрације не користе се у потпуности и постоје значајне могућности повећања производње), те приступа каналима дистрибуције релевантних производа (велики продајни ланци које снабдјевају учесници концентрације, велика властита малопродајна мрежа, снабдијевање великог броја самосталних трговачких радњи, испоруке директним купцима) Конкурентијски савјет је оцијенио да би намјеравана концентрација имала за посљедицу даље јачање доминантног положаја учесника концентрације на релевантном тржишту Кантона Сарајево, те негативне ефекте на потенцијалну конкуренцију у смислу додатног преузимања тржишног учешћа учесника концентрације од садашњих тржишних конкурента и значајно смањење броја малих самосталних пекарских радњи.

Надаље, Конкурентијски савјет је утврдио да на релевантном тржишту поред постојања значајне диспропорције тржишних учешћа јер постоји велики број малих привредних субјеката са незнатним тржишним учешћем, присутни су и други елементи који доприносе јачању економског положаја учесника концентрације - значајна технолошка предност у односу на тржишне конкуренте – стабилан и континуиран раст тржишног учешћа у неколико претходних година, развијена организација маркетинга – мала вјероватноћа уласка на тржиште потенцијалне тржишне конкуренције будући да су потребна велика капитална улагања.

Такође, на основу оцјена *НН* индекса прије и после провођења намјераване концентрације, Конкурентијски савјет је утврдио висок степен концентрисаности релевантног тржишта након провођења намјераване концентрације, будући да учесници концентрације стварају и јачају доминантан положај и да ће постојати значајна разлика у учешћима на релевантном тржишту у односу на тржишне конкуренте.

На основу тржишне снаге привредни субјект Клас д.д. Сарајево након преузимања привредног субјекта СПРИНД д.д. Сарајево (и свих његових малопродајних објеката) ће бити у могућности директно контролирати тржишне цијене, у смислу самосталног утврђивања висине тржишних цијена релевантних производа за крајње потрошаче и доносити самостално друге одлуке о поступању на тржишту без снажнијег ограничавања које доноси притисак тржишне конкуренције на релевантном тржишту производа у Кантону Сарајево, јер на истоме нема економски јаким тржишних конкурента. Такође, на овај начин се онемогућава ефективна тржишна конкуренција која би имала за посљедицу изразито негативне ефекте на крајње купце /потрошаче, будући да се ради о примарним производима који поред економског имају и социјални аспект /карактер за становништво.

Код оцјене ефеката намјераване концентрације и досадашњег поступања учесника концентрације на тржишту Конкурентијски савјет је утврдио да стварање и јачање доминантног положаја не омогућава погодности крајњим потрошачима у смислу повећања квалитета и асортимана понуде те снижавања цијена релевантних производа.

Такође Конкурентијски савјет је узео у обзир да мали произвођачи /пекари не могу конкурисати у већем обиму учесницима концентрације у смислу доступности њихових производа крајњим потрошачима кроз дистрибуцију преко великих продајних ланаца.

На основу наведених прописа и економске анализа података о тржишној снази и учешћима на тржишту учесника концентрације Конкурентијски савјет је утврдио да се ради о хоризонталној концентрацији и да учесници концентрације на оба релевантна тржишта производа у Кантону Сарајево имају доминантан положај, који за посљедицу има спречавање, ограничавање или нарушавање тржишне конкуренције, те је одлучио као у диспозитиву овога Рјешења, у смислу члана 18. став (2) тачка б) Закона.

8. Новчана казна

На основу одредби Закона и Одлуке о начину подношења пријаве и критеријима за оцјену концентрација привредних субјеката је утврђена обавеза Подносилаца пријаве да доставе Конкурентијском савјету тачне и потпуне податке о свим аспектима намјераване концентрације, у циљу анализе њених позитивних и негативних ефеката на тржиште, односно доношења коначне одлуке засноване на закону и материјалној истини.

Конкурентијски савјет је утврдио да је Подносилац пријаве континуирано достављао погрешне и нетачне податке о количини и вриједности производње и продаје релевантних производа, те тржишним учешћима учесника концентрације на релевантном тржишту производа, у смислу да достављени подаци не пређу тржишно учешће на релевантном тржишту од 40,0%, који претпоставља да привредни субјекти учесници концентрације имају доминантан положај на релевантном тржишту, у смислу члана 9. став (2) Закона.

На основу наведенога Конкурентијски савјет, између осталих нетачних и погрешних података, је утврдио да је Продносиатељ пријаве доставио у Пријави податке за привредни субјект Клас д.д. Сарајево о продаји (..)** кг пекарских производа (хљеба и пецива), односно (..)**кг полуготових јела на бази тијеста у Кантону Сарајево, док је у допунама Пријави доставио податке о продаји (..)** кг пекарских производа (хљеба и пецива), односно (..)** кг полуготових јела на бази тијеста, те је на основу тога и промјењена тржишна учешћа. Такође, Подносилац пријаве је погрешно и нетачно израчунао укупну потрошњу релевантних производа у Кантону Сарајево, узимајући у обзир наведене податке у Пријави о потрошњи релевантних производа у Босни и Херцеговини у односу на потрошњу по становнику (221.701.000,00 кг пекарских производа - хљеба и пецива, и 30.000.000,00 кг полуготових јела на бази тијеста).

Конкурентијски савјет је оцијенио да је Подносилац пријаве свјесно настојао да прикаже тржишна учешћа учесника концентрације на релевантном тржишту мањим од стварних, те је ради тога податке из Пријаве (број: 01-06-26-033-П/08 од дана 12. августа 2008. године) мијењао у допунама Пријаве (поднесак број: 8133-1708 од дана 27. октобра 2008. године; поднесак број: 9447-1/08; од дана 24. децембра 2008. године; поднесак број:1544-1/09 од дана 6. марта 2009. године итд).

Конкурентијски савјет неколико пута писаним путем је упозоравао Подносиоца пријаве о нетачним и контрадикторним подацима (акт број:01-06-26-033-20-П/08 од дана 20. октобра 2008. године; акт број: 01-06-26-033-36-П/08 од дана 2. децембра 2008. године; акт број: 01-06-26-033-61-П/08 од дана 5. марта 2009. године; итд), који се односе на тржишна учешћа.

Конкурентијски савјет је на основу члана 49. став (1) тачка ц) и став (2) истог члана Закона изрекао новчану казну привредном субјекту Клас д.д. Сарајево у износу од 15.000,00 КМ, што представља око (..)**% од укупног годишњег прихода из 2007. године, и одговорној особи г-дину Вахиду Прашовићу, директору привредног субјекта Клас д.д. Сарајево новчану казну у износу од 5.000,00 КМ.

Висином изречене новчане казне, која представља 0,014% укупног прихода Подносилаца пријаве Конкуренцијски савјет је имао првенствено за циљ санкционисати привредни субјект Клас д.д. Сарајево и овлаштену особу за кршење Закона, те упозорити друге привредне субјекте у Босни и Херцеговини, на обавезу поштивања правила тржишне конкуренције утврђених Законом.

9. Административна такса

Подносилац пријаве на ово Рјешење, у складу са чланом 2. став (1) тарифни број 107. тачка д) под 2) Одлуке о административним таксама у вези са процесним радњама пред Конкуренцијским савјетом («Службени гласник БиХ», број 30/06) је дужан платити административну таксу у укупном износу од 25.000,00 КМ у корист Буџета институција Босне и Херцеговине.

10. Поука о правном лијеку

Против овога Рјешења није дозвољена жалба.

Незадовољна страна може покренути управни спор пред Судом Босне и Херцеговине у року од 30 дана од дана пријема, односно објављивања овога Рјешења.

Предсједник

Ибрица Лакишић